

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי כ"ו תשרי תשפ"א | דף היומי בבלי: עירובין סו | דף הכולל: פסחים לג.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן תקי"ז עד תחילת סימן תקי"ח.
מוסר: אהבת חסד - ולפעמים מתגבר עליו' עד פרק י"א.
קנין חכמה הלימוד השבועי: הרבה ענפים טובים עד שער הבושה 'יש מתבייש אם ימנע'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

גאון המחשבים שחזר לספסלי הישיבה – סיפור אמיתי ומרגש | האברך שוויתר בשמחת תורה תש"פ וחגג שלום
זכר בשמחת תורה תשפ"א | הרעיון הגאוני שהביא את מרן הסטיפלער זי"ע לידי צחוק | 1996

על דא ועל הא

**"ושלא תטעו! אני כותב אליכם אחרי
שהייתי תשע-עשרה פעמים באותו מקום!
ראיתי עשרות חולים, ולא האמנתי למראה
עיני! אין אפילו אחד בלי מסכה! אין!"**

מלב שותת דם - באזני המזלזלים

למעלה משלושה חודשים כאשר התחלואה לא הגיעה לרבע משיעורה כיום, שניכר כי נכתב בדם הלב. מפאת חשיבותם הכפולה ומכופלת של הדברים בימים אלו, אנו מבקשים לצטט מהם כמה שורות רלוונטיות, מטלטלות, מתחננות: "כולנו נמצאים בעת צרה. מגפה נוראה משתולל ביננו ורבים חללים כבר הפילה ל"ע. עיני הכל נשואות למרום בתחינה שיחוס וירחם ויאמר די למלאך המשחית". "ואנו, מה נדרש מעמנו בשעה זו? מה מבקשים שנעשה כהשתדלות למנוע את התפשטות המחלה? לחבוש מסכה ולשמור מרחק! זהו! זה מה שאנחנו נדרשים לעשות! ומי דורש זאת מאיתנו? רבנים, אדמו"רים, דיינים, גדולי ישראל מכל העדות והחוגים זועקים ומתחננים: חוסו ורחמו! זהו פיקוח נפש ממש!" "ומוסיפים ומתריעים גם אנשי רפואה ומשרד הבריאות, מתחננים לפנינו - אנא! זו חובה! זו מצוה! זה הכרחי לעצירת המגיפה!"

קשה להאמין שיהודי החרד לדבר ד' עדיין זקוק ל"הסברה" כדי להבין מדוע עליו להישמר בכל כוחו מפני הנגיף המשתולל וגובה מידי יום מחיר נורא בחיי אדם. לדידנו די בהוראתם הברורה, החוזרת ונשנית, של מרנן גדולי הדור שליט"א, אזור זועקים אלינו מדם לבם: הישמעו להוראות הרופאים! שמרו על כללי הזהירות! ונשמרתם לנפשותיכם!

הלב שותת דם למראה יהודים מביננו שעדיין מזלזלים בכללים מצילי החיים, כאשר כולנו זוכרים שאפילו על ספק פיקוח נפש מחללים שבת ויו"כ, ועתה בסברות שונות ומשונות ותוך היתלות מוזרה בזלזולם המחפיר של כמה מבכירי המדינה - הם מחליטים בידועין לנהוג באופן המסכן את חייהם, חיי בני משפחתם הקרובה וחיי זולתם. לא, אין זו הפחדה או תעמולה, הלא כולנו מכירים את השמות והסבל הנורא והטרגדיות המחרדות!

אבל, לטובת אלו שלמרבה הצער לא מסתפקים בכך, הרשו לנו לצטט מתוך מכתב שקבלנו מאחד מקוראינו החשובים לפני

"במבחן של חיים מול נוחות - הרצון להיות חייב לנצח!"
"החולים יודעים שהם שומרים על החיים שלהם. המלווים של החולים יודעים שלמען החולים וכדי להגן עליהם מהידבקות - הם חייבים להקריב את נוחותם האישית - והם עושים זאת ברצון ובשמחה!"
"ואנו מה?"

"כשאתה יוצא לרחובה של עיר בלי מסכה, ונתקל באדם שאולי הוא חולה, ואולי הוא בסיכון והוא עושה הכל כדי לשמור על חייו ואתה בהבל פיך מסכן אותו! כן! אתה עלול לגרום לו לחלות בלי שתדע על כך! אתה יכול לגרום לו ולמשפחתו סבל רב!"

"אם עדיין יש כאלה שלא נענו, ומחר בבוקר חושבים לצאת מבתים בלי מסכה, אני רוצה להציע להם הצעה 'נועזת':"
"הזמינו מונית (בעלות של 55 ₪) וסעו לבית החולים 'בילינסון'. רדו לקומה מינוס 2 ועמדו בפתח. תציצו רק שתי דקות. תראו איך נראים חולים. תראו איך הם לא מוותרים על החיים! תפנימו שעם חיים לא משחקים! גם להם קשה! קשה להם מאד! אז הם יורידו את המסכה?"

"קחו נשימה עמוקה וצאו לחיים טובים וארוכים."
"ובפעם הבאה (שלא תבוא) כשתשקלו אם לחבוש מסכה - זכרו: ילדיכם היקרים לומדים מכם... והחולים מחייבים אתכם!"
(יתד נאמן כ"ד תשרי תשפ"א)

"וחלק מאתנו, מה? לצערנו הרב: מתחמקים. מזלזלים. פועלים בשיטת 'סמוך' - לי זה לא יקרה! זו סתם פאניקה!"
"יוצאים לרחובה של עיר, ופוגשים אנשים רבים, והמסכה בבית, או במקרה הטוב מחממת את הסנטר..."
"לצערי, נאלצתי ללוות קרוב משפחה לטיפול קרינה בבית חולים במשך שלושה שבועות ברציפות. מלבד ההלם והכאב לראות עשרות חולים במחלה הקשה ל"ע, נדהמתי לראות כי באולם הגדול שבו ישבו החולים עם המלווים היו כולם עם מסכות! וכולם זה כולם. בלי יוצא מן הכלל! חולים חלולים, כאובים, מיוסרים, ויש כאלה שבקושי נושמים, והם עם מסכות! וגם המלווים שלהם - ואפילו לא מנסים להוריד אותה לרגע במשך זמן ההמתנה הארוך!"

"ואני בהלם אמיתי. מה קורה כאן. למה כ"כ הרבה אנשים צעירים ובריאים מזלזלים בהוראות. ומסתובבים עם פנים מגולות בלי נקיפות מצפון? ובדיוק פה, בבית חולים, שכ"כ קשה להיות עם מסכה - אף אחד לא מעלה בדעתו להוריד אותה אפילו לשניה?"

"ושלא תטעו! אני כותב אליכם אחרי שהייתי תשע-עשרה פעמים באותו מקום! ראיתי עשרות חולים, ולא האמנתי למראה עיני! אין אפילו אחד בלי מסכה! אין!"
"ידידי היקרים, מתוך תפילה שכל החולים יתרפאו, והבריאים לא יחלו, אין מנוס מלזעוק את האמת: כאשר החיים חשובים - שומרים עליהם!"

הסיפור היומי

עליתי למעלה והשתלבתי במעגל הרוקדים. לרגע נדמה היה לי שאני מזהה את איש שיחי אי-שם במעגל הפנימי, ואז נגלה מול עיני מחזה, שעד היום, עשר שנים אחרי, מעביר צמרמורת בכל גופי...

גאון המחשבים שחזר לספסלי הישיבה - סיפור אמיתי ומצמרר על כוחו של המאור שבתורה

המעשים...
"באותה נסיעה זכיתי שיפיקו עיני.
"כחמש שעות ארכה הדרך באוטובוס של אגד עד החניון, ולאחר מכן באוטובוס נוסף ולאחר מכן בפקקים, עד שנואשתי וירדתי לצעוד ברגל. לפניי הלך עוד גבר, נראה כבן ארבעים וחמש, כתפיו כפופות והוא נראה שרוי בצער. השעה היתה שלוש לפנות בוקר, ובשלב מסוים פנה אלי האיש ושאל אם אני יודע בוודאות את הדרך, כי אז ילך בעקבותיי.
"צעדנו זמן מה בשקט, ולאחר מכן חשתי כי צערו העמוק נוגע לליבי והייתי רוצה לעזור לו. אמרתי לו: 'נוסעים לרבי שמעון כדי להתפלל על כל מה שיושב על הלב'...
'נכון', האנחה שבקעה מקירות ליבו היתה באמת מזעזעת.

באותם ימים הוא היה בן ישיבה בכל רמ"ח אבריו. מחד גיסא מלא התלהבות של קדושה, אור דולק בעיניים ותחושה של כיבוש העולם כולו בוערת בכל הגוף, "אך מאידך גיסא הרבה בלבולים, הן בתוכי והן בכל הקשור אל מחוצה לי", הוא מספר.
אך הסיפור אותו הוא מספר לנו מנהמת ליבו, קשור דוקא בתקופה האחרונה. "היה זה בדרך לנסיעה בצפון לקברו של התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי. המטרה העיקרית שלשמה נסעתי", הוא מתאר נרגשות, "היה להתפלל על שלום הבית שלנו. הכל עמד אז על כרעי תרנגולת. פעלתי בתום לב, אבל כמובן שהייתי בכיוון הפוך מן המטרה שלי. הקב"ה בודאי רצה שלמענו אבנה הכל ולא שלמענו אהרוס משהו, אבל אני הייתי כמו עיוור באותם ימים. ברוך ד' שהקב"ה רואה את הרצון ואת הכוונה ומתקן את

'אוי, צרות של חינוך הבנים', הוא אמר. 'אל תשאל'. שתקתי, ואז הוא פתח את פיו והתחיל לספר:

"יש לי בן יחיד בן אחד אשר נולד לי אחרי חמש בנות ואחריו לא זכיתי לילדים נוספים. כפי שאתה רואה, אני אברך בן ישיבה, ובני נשלח כמובן למוסדות החינוך הטובים ביותר בקהילה, שם עשה חיל בלימודיו והיה אהוב מאוד על מוריו וחבריו. לפני שנתיים קרה דבר נורא. תאונה קרתה לו לילד..."

"תאונת דרכים? שאלתי, אף שלא ידעתי מה בין פגיעה ממכונית לבין צרות של חינוך הבנים.

"לא' נאנח האיש. 'המחשב פגע בו. הילד שלי היה אצל חבר, ושם התלוננו הילדים הקטנים כי המחשב הביתי חדל מלפעול. החבר ניסה לבדוק את התקלה ובני עזר על ידו. הם הוציאו ספר הדרכה וספרי הפעלה, התקינו מחדש תוכנות, איתרו את התקלה וטיפלו בה. עליך לדעת כי בני מעולם לא קרב למחשב קודם לכן, ובפגישה אקראית זו התברר כי הילד הוא גאון יוצא דופן ומיוחד במינו בתחום זה. הוא ידע מעט אנגלית, הורי אשתי גרים בחו"ל, לכן יכול היה לפענח את ספרי ההוראות.

"מאז כמו רוח רעה עברה עליו. איבדנו את הבן שלנו. הוא נעלם. המחשבים בלעו אותו. לפני שהבנו שמהו עובר עליו כבר התקשר המשגיח בישיבה לדעת למה יוסי איננו בישיבה כבר שבוע ימים. הבהלה שאחזה בנו לא תתואר, אבל חבר שלו, הוא החבר שבביתו התקלקל המחשב, אמר שאולי יוסי בחנות המחשבים בשכונתו. שם מצאנו אותו בולע את כל הסבריו של בעל החנות, עוזר לו במלאכתו ומתקן לאנשים כל תקלה שהם מביאים אליו במחשבם.

"היינו המומים מכדי לברר איפה בדיוק אכל וישן כל הימים האלה. התברר כי בעל החנות לא חשד בדבר, לא העלה בדעתו איזה מהפך עבר על הילד שלנו תוך אותם ימים. הוא חשב שלפני עוד צעיר אחד שמזה זמן מה אינו לומד והוא מסתובב ומחפש תעסוקה, וכשראה עד כמה מבין הנער במחשבים שמח לעזרתו לסייע לו במציאות תעסוקה לזמנו הפנוי.

"איני יכול לתאר לך מה עבר עלינו. חשנו כמו שהעולם התפרק. לא הבנתי מה אני עושה כעת. כיצד מגדלים בן בישיבה - זאת ידעתי. כיצד מגדלים בן גאון שנשרף על המחשבים והריהו מכור לחלוטין לדבר, עד שאין שום מילה של הגיון חודרת למוחו הקודח - זאת לא ידעתי.

"לצערי לא פניתי בזמן לקבל יעוץ מבעלי מקצוע, פעלתי על דעת עצמי, והילד שהיה בשלבי התמכרות עמוקה לא שמע אפילו מה אני מדבר. הוא עזב את הבית, חיפש לעצמו מגורים בשכירות, פגש חברים לא טובים ושינה כליל את הופעתו ואת התנהגותו. אמנם עד היום אינו מסתובב ברחובות חס ושלו, ולפי המידע שבידי לא התקלקל חס ושלו בעבירות ובחטאים, אבל ספק בידי כמה מצוות הוא מקיים. הוא עובד היום בחברה ידועה יוקרתית מאוד בתפקיד בכיר של יועץ טכני, וגם לומד תקשורת מחשבים ברמה גבוהה ומתקדמת במלגה שניתנה לו

כאשר התגלתה גאונותו.

"אין לו בעולמו אלא מחשבים, ואני, שהתנפלתי עליו אז בכל הדרכים ובכל השיטות ובלבד שיחזור לעצמו, אני אשם בכך שהוא זרוק מחוץ לבית, לבוש כחילוני, אוכל בלי הקפדה על כשרות ורחוק כל כך מן הכל. אם הייתי יודע לעצור ברוחי ולא עושה אז את כל הטעויות האפשריות, לפחות היה הילד ממשיך להתגורר עימנו בבית, מקבל את אהבתנו אליו, אוכל על שולחנו ונמצא איתנו בשבתות ואולי גם מתפלל איתי בבית כנסת. אם הייתי קולט שהמציאות כולה איננה בידי ועלי לעצור ולהיכנע לרצון השם ולהפסיק להשתולל כמו חיה פצועה שגורה נטרף מול עיניה, הכל היה אחרת'.

"ידעתי כבר מתחילה שהאיש הזה שלידי כתפיו שחות מצער כפול. לאבד ילד דבר קשה הוא ללא ספק, אבל לחוש ייסורי מצפון על כך ולהרגיש כי אתה האשם, כלפי עצמך, כלפי משפחתך וכלפי אלוקים - הרי זה בלתי נסבל. הרגשתי בכל חושי שהאיש הזה זקוק לעזרה דחופה, כי אם לא יחדל לענות את עצמו, יחלה ללא ספק. פטירתו החטופה של חמי עוד עמדה לנגד עיני. האם גם יהודי זה עלול לחטוף התקף לב מרוב כאב שהוא נושא בתוכו? "הצעתי לו לעצור לרגע בצד כמה סלעים נוחים לישיבה שהיו שם בין העצים ביער העולה למירון והללו קיבלו אותנו לחיקם בשלווה. יותר משעה שוחחנו, כאשר מטרתי היתה לשחררו מרגשי האשמה. אמרתי לו שהוא יודע טוב ממני מה אומרת התורה על חזרה בתשובה, עזרתי לו לדון את עצמו לכף זכות. עשינו מעין משפט זוטא, בו היה הוא הקטגור ואני הסנגור, ולאחר מכן להיפך.

"לבסוף הוא הבין שכמו שנאמר במשנה אין שופטים את האדם בשעת צערו, לפיכך אסור לו לדון את עצמו כלל על התנהגותו הלא מאוזנת והמזיקה בשעת צערו. שיחתנו העמיקה את חדירת הדברים האלה ואני הרגשתי שהוא מתחיל לצאת מן המקום החשוך והנורא שהיה בו ומתקדם אל קבלת נחמה והשלמה.

"הוא לקח את מספר הטלפון שלי, ואני אמרתי לו לסיום: "התורה מלמדת אותנו כי כל עוד שאדם חי הבחירה היא חופשית לפניו, לכן בכל רגע נתון אנו יכולים להתבונן במצב כאילו הוא נברא עבורנו מחדש, וכעת ביכולתנו לבחור בו. אם תבחר כעת לקבל את רצון ד' לגבי האופן שבו התגלגלו העניינים, כולל הטעויות והמשגים שלך, אין ספק שתניח מקום לישועות חדשות שתתגלגלנה.

"בעצמי לא ידעתי אז מנין באו אלי הדברים. מאיפה אני יודע לומר לאיש החרדי שלפני דברים כה מעודדים בשם התורה והמצוות. רק שתדע, סיימתי את פניי הנשלפות, האור שבתורה הוא הדבר הכי טוב להשיבו למוטב. תעשה הכל למען זה וד' יהא בעזרך.

"כשהתקרבונו לציון נפרדו דרכנו. התפתלתי עם ההמונים הכי פנימה שיכולתי. היו זמנים שחששתי כי אמעך. לאחר מכן התפללתי מעומקא דליבא על שלום הבית שלנו. לראשונה

כאן בקברו של התנא, שקבלה אחת אקבל על עצמי והיא תחלץ אותי מהמצב הנורא בו אני שרוי. אך אבא, מה אוכל לקבל כדי שאעמוד בכך?

"המחשבות ריצדו במוחו של האב. לבטח, המחשבה הראשונה שזעקה מליבו היתה: תתחייב לא לגעת יותר במחשב כל ימי חיך, כפי שאנו מחנכים בביתנו כל השנים, או תתנתק כליל מהמחשב ואורחותיו.

"אבל הוא נזכר במילים שהשמיע באוזניו אותו אברך שהתלווה אלו במעלות ההר מירונה - 'האור שבתורה הוא הדבר הכי טוב להשיבו למוטב'. בו במקום הוא החליט כי לא לחינם הקרה אליו ד' את אותו יהודי עם משפטיו החכמים, והוא בחר את מילותיו המדודות:

"יוסי, קבלה אחת תקבל על עצמך, ואם אתה תפתח פתח כחודו של מחט ד' יהא בעזורך: תחליט כי אתה חוזר לשיבה. רק זאת, אתה מגיע לשיבה ולומד בה כאחד הבחורים'.

"אבל אבא, איך אוכל ללמוד אם ראשי כבר מנותק זה עידן מעולמם הזך של הלומדים בשיבה?"

"בשביל זה אנו כאן. נתפלל יחד בדמעות שלישי על ציונו של התנא שאמרו אודותיו כי כדאי הוא לסמוך עליו בשעת הדחק, ואין לנו שעת דחק גדולה מזו וד' יהא בעזרינו'.

"את השבוע הבא החל יוסי בשיבה. זה המקום היחיד בו הצליח למצוא את סיפוקו, והאור שבישיבה אכן השיב אותו למוטב. זו לא היתה דרך סוגה בשושנים. המהמורות שעבר בדרכו בתוככי הישיבה היו קשות מנשוא, אך האתגר לעמוד בקבלה האחת והיחידה שלו בכל מחיר, הוא זה שעמד לימינו והביא אותו לצלול עמוקות בתוככי סוגיות התלמוד בשיבה.

"ראשו הכביר, כמו גם נחרצותו לשקוע במצולות התלמוד, שינו את אורחותיו לבלי הכר. בתוך זמן קצר הוא הפך לבן ישיבה בכל רמ"ח אבריו, עד כי כל רואיו לא האמינו כי הוא אותו יוסי מחנות המחשבים..."

(מתוך כתבה מאת הרב ה' וילנר מוסף שב"ק בראשית תשע"ג)

הפציעה בי ההבנה שאולי איני נוהג בצורה נכונה, כמו שאותו אבא נהג בדרך לא מדויקת. אמרתי לעצמי: אולי לא סתם הקרה ד' את האיש הזה לפני. אולי גם אני, מרוב רצון לעבוד את ד' שורף את הכל בדרכי. מחשבות אלה לא היו חדשות בי לגמרי, אבל הן היוו את תחילתו של שינוי מבורך שהציל את ביתנו מהתפרקות.

"אחרי שעה ארוכה של תפילה רותחת ספוגה דמעות ונישאת בקול רם לתוך אוזני האנשים הצפופים לידי, ובלי שאיש שומע מה אני סח מרוב רעש שישנו במקום, חשבתי כמעט כבר לעזוב, אך החלטתי בכל אופן לרקוד עוד קצת. רציתי לפרוק מעט את כל הרגשות שהיו עצורים בי.

"עליתי למעלה והשתלבתי במעגל הרוקדים. לרגע נדמה היה לי שאני מזהה את איש שיחי מקודם אי שם במעגל הפנימי, ואז ראיתי תכונה בסביבתו ומול עיני נגלה מחזה שעד היום, עשר שנים לאחר מכן מעביר צמרמורת בכל גופי:

"בחור מתולתל, לובש מכנסי גינס וחולצה שחורה, כיפה קטנה תלויה בסיכה על רעמת תלתליו, התקרב אל המקום שבו ראיתי את איש שיחי רוקד. משהו ארע שם, מין התרגשות מיוחדת. פילסתי דרכי קרוב יותר כדי להיטיב לראות, והנה אני רואה את היהודי היקר הזה מחובק עם בחור צעיר שפניו דומות לו מאוד. רגע אחד הם רוקדים בתוך המעגל ורגע אחד הם נעים במחול פרטי משלהם מנותקים מכל השאר במעגל של שניים בלבד.

"מול עיני הפגיש רבי שמעון בר יוחאי את האיש עם בנו היחיד, והאש הגדולה שבערה שם הקיפה גם את השניים האלה. בכי גדול שטף אותי, ובאותו רגע חשתי שיש לנו תקווה.

"הבן האובד שבמוחו מרצדות רק מחשבות ממלעות המחשב, פגעי הטכנולוגיה בהירים לו היטב, ראה לראשונה לאחר זמן רב את אביך שמח ומחייך. זה שבה את ליבו.

"הוא פנה לאביו בעינים דומעות ואמר לו את המשפט ששינה את חיי השנים: 'אבא, אני יודע שבשל פגעי המחשב הגעתי הכי למטה שניתן בתחתית, מכאן אפשר רק לעלות. אני מקבל עלי

על דא ועל הא

השיב החסיד בנימה עגמומית: "ההרגשה שלי היא: 'אם בגפו יבוא בגפו ייצא' - כפי שהגעת מרוקן ומנוער, כך חוזר אני לביתי ללא כלום" - "אל תאמר כך!" היסה אותו הרבי בגערה...

חוזרים מהיריד הרוחני של חודש תשרי - הבה נוודא שלא נשאיר שום מטען במזוודות

השיב החסיד בנימה עגמומית: "הרגשתי היא: 'אם בגפו יבוא בגפו ייצא' - כפי שהגעת מרוקן ומנוער, כך חוזר אני לביתי ללא כלום" - "אל תאמר כך!" היסה אותו הרבי בגערה - "דע לך, שהנסיעה לצדיק משולה היא ליריד. גם כאשר נוסעים ליריד, במהלך

מסופר על הרה"ק רבי אהרן מקארלין, ה'בית אהרן' זי"ע, שפעם בעת שאחד מחסידיו נסע אליו ושהה בצל קורתו, כאשר הגיע זמנו ליטול פרידת שלום ולשוב לביתו, שאלו הרבי האם אכן התרומם מהנסיעה וזכה למצוא את אשר חפצה נפשו.

ובשטיבלאך הפזורים בכל אתר ואתר. אולם, היריד הרוחני שנוצר תוך קירוב לבבות, ותוך התקשרות איתנה לצדיקים בלב ובמחשבה - כמוהו כיריד פיזי. אף הוא בכוחו להטעין בקרבנו מצברים רבי עוצמה של קדושה והתעלות. אותם עלינו לפרוק ולמיין ולוודא כי אכן הם נרכשו ואוחסנו אצלנו כראוי.

וכבר אמר לנו חסיד אחד, יהודי מלא וגדוש בעבודה ויראה, על משקל האמרה החסידית בביאור: "עצרו לפניי עוד יום אחד, שכן קשה עלי פרידתכם" - שקשה על הבורא יתברך פירוד הלבבות השורר בין יהודים - כי השנה ישנה כאן משמעות מיוחדת. קשה היא ועגומה עד מאוד ה'פרידה' שבין יהודים. הריחוק ההכרחי, ההגבלות שאינן מאפשרות לקיים את סדרי העבודה, הלימוד והתפילה, השמחות והריקודים כהוגן.

"קשה עלי פרידתכם" - מזדעקת השכינה הקדושה, ואנו כולנו נאנקים ומתחננים לרחמי שמים, שכבר תיעלם הסכנה ונוכל להפסיק עם כל הפירודים. פירודי הלבבות, וההפרדה הפיזית. אזי נזכה שוב לבוא ולהיראות בצוותא חדא לגיל ולשמוח בשמחת התורה.

(הרב י' טברסקי, המבשר)

השהות ביריד עצמו אין זמן לחשוב ולתכנן כל דבר. באותם ימים חוטפים וקונים מכל הבא ליד... רק כאשר מגיעים הביתה ומתחילים לפרוק את המזוודות העמוסות, אזי רואים ומבינים מה רכשו ביריד...".

ימים אלו הם ימי הפריקה. מפרקים את המזוודות שהוטענו בחודש הגדוש ועתיר העילאיות שחלף עלינו לטובה. בימים אלו אנו פורקים וממיינים כל דבר במקומו. מחתימים את הנימים החבויים שלנו בחותם של קדושה. מוודאים שתיוותר 'רשימה' מהימים הקדושים. רושם עמוק ובלתי נשכח מכל רובד וחלק במקשת ההתרוממות שחווינו.

שתיוותר רשימה מ'תשובה' שעשינו בראש השנה. רשימה מ'יראה' ששאבנו ביום הכיפורים, רשימה מ'אהבה' שזרמה כנחלים במעיינות בית השואבה. רשימה מ'תורה' - שזכינו להתעצם בשמחתה ביום הנפלא והנשגב של 'שמחת תורה'.

אמנם לא בכל חצרות הקודש התאפשר לקיים בפועל 'נסיעה ליריד' בהסתופפות בצל הצדיק. אילוסי המצוה הנוראה של 'וחי בהם' והזהירות הנדרשת בשמירת חיי הזולת, גרמו לרבים וטובים לקיים את הימים הקדושים האלו בבתי החסידים, בקלויז'ן

קול העם

רגע לפני מכירת 'כל הנערים' קרא רב ביה"כ לאותו אברך וביקש ממנו שיוותר לחברו שלא זכה עדיין בזש"ק. הלה התלבט, מצד אחד גם הוא מצפה לעוד ילדים, ומאידך חברו עדיין לא זכה כלל...

Yonatan Sindel/Flash90

קורא 'הפותר' משתף בסיפור אמיתי שאירע בשמחת תורה תש"פ, ותוצאותיו המשמחות נחגגו השנה בשמחת תורה תשפ"א

אלא, שבמקום לקחת את העליה לעצמו, הוא נתן אותה לאברך שלא היו לו כלל ילדים. הוא ויתר באופן הנעלה ביותר, לא רק נתן את העלייה, אלא אף שילם עליה...

וראו מה גדולה זכות הוויתור:

לשנה הבאה, שזו השנה הזאת - סמוך ונראה לשמחת תורה תשפ"א - נפקד האברך שלא היו לו ילדים - בבת, והאברך שוויתר זכה בתאומים בנים, שהשלום-זכר שלהם התקיים בשמחת תורה השנה!!

המוותר לא מפסיד!!

בשורות טובות

נתנאל מור יוסף

קופת הקהל

סיפור אמיתי שארע בקהילתנו בשנה שעברה:

ידוע שעליית 'כל הנערים' בשמחת תורה זו סגולה לבנים. בשנה שעברה - תש"פ - שני אברכים בבית הכנסת אצלנו רצו לקנות את העליה משום הסגולה שבדבר. אחד מהם מחכה הרבה זמן ועדיין לא נושע, ואחד זכה כבר, אך חפץ בעוד.

רגע לפני המכירה קרא רב ביה"כ לאותו אברך שכבר זכה, וביקש ממנו שיוותר למען אותו אחד שלא זכה עדיין. אותו אברך מאד התלבט, מצד אחד הוא גם מצפה לעוד ילדים, ומצד שני לחברו אין עדיין בכלל.

הגיעה עת המכירה, והאברך שזכה בילדים השתתף באופן מלא, ולבסוף הוא אמר את הסכום הגבוה, ו"זכה לו" - אמר הגבאי.

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

כשהסטייפלער צחק מהרעיון הגאוני...

אוהו!

שבר את הראש עד שהתחיל לרוץ ל'לדרמן'...
למעשה:

חזר משם והציג את השלט שתולים ליד החזן 'ותן ברכה' - -
והסטייפלער לא 'התעטף בבת שחוק' - אלא פשוט צחק
מהרעיון הגאוני!...

(ישראל למברגר יתד נאמן סוכות תשפ"א)

מין ה'סטייפלער' זצוק"ל התקשה כידוע בשמיעה.
כאשר נכנסו אליו אנשים לעצה ולברכה, היו רושמים את
בקשותיהם, שאלותיהם ומשאלותיהם על דף ומגישים לו לקריאה.
איתרע, ופלוגי חפץ לקבל ברכת-צדיק אך מה עושים והיום
חול-המועד ואי אפשר לכתוב?
אלא מאי, זה דבר האבד? רק זה חסר לו שה'סטייפלער' לא
יסבור שהלכה כמותו בענין זה...

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

מהי העצה לעקור מעצמו שם של "בעל לשון הרע", שעליו אמרו חז"ל שאין לו חלק לעולם הבא?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

אדם אחר שידוע מהדבר, והוא יספר, כי הבן עובר על איסורים
נוספים כשמדבר על אביו, מלבד איסור לשון הרע.

בסעיפים ג-ד הנלמדים היום, כותב ה'חפץ חיים' כי הרגיל
בסיפור לשון הרע בתמידות - "כמו אלו שרגילים תמיד לישב
ולספר 'כך וכך מעשה פלוגי, כך וכך עשו אבותינו, כך וכך שמעתי
עליו, והוא דברים של גנות - אנשים אלו נקראים בפי חז"ל 'בעלי
לשון הרע', ועונשן הרבה יותר גדול, אחרי שבשאת נפשם וזדון
לבם עוברין על תורת ה'... ומוסיף, כי כאשר אמרו חז"ל שעל
שלוש עברות נפרעין מן האדם בעולם הזה ואין לו חלק בעולם
הבא - עבודה זרה וגילוי עריות ושפיכות דמים, ולשון הרע נגד
כולם - הכוונה היא על אותם 'בעלי לשון הרע', אלו שהורגלו
בעוון זה תמידות ואינם מקבלים על עצמם להשמר ממנו, מפני
שנעשה הדבר אצלם כהיתר.

ומה הדרך לעקור מעצמו שם של 'בעל לשון הרע'? ב'ביאורים
ומוספים' מביאים מה שכתב בזה ה'חפץ חיים' לעיל בהגה"ה
שבסוף ההקדמה - שילמד הלכות לשון הרע, ובזה מראה שאכפת
לו שלא לעבור על איסור חמור זה, ואז גם אם ישל ח"ו לפעמים,
כבר אינו מופקר אצלו האיסור ואינו נחשב 'בעל לשון הרע'.

בימים ששי ושבת קודש שעברו עלינו לטובה למדנו בסדר
ה'חפץ חיים' היומי על ה'ארורין' שיש באיסור לשון הרע: "ארור
מכה רעהו בסתר", "ארור משגה עיוור בדרך", ואם נעשה הדבר
הפקר אצלו עובר על "ארור אשר לא יקים את דברי התורה
הזאת". למדנו גם כי מלבד הלאווין, העשין והארורין, מגיע האדם
על ידי לשון הרע למידת אכזריות, כעס, ליצנות ועוד מידות רעות
כיוצא בהן.

בהמשך, בכלל א' סעיפים א-ב, למדנו שאסור לספר בגנות
חברו אפילו על אמת גמור, ועל כך שהלאו המפורש המיוחד
ללשון הרע הוא "לא תלך רכיל בעמך", וזאת מלבד שאר הלאווין
והעשין שנמנו בפתיחה.

ב'ביאורים' ומוספים' שבמהדורת 'דרשו' מביאים בשם ספר
'עיקרי דינים', כי לרשימת הלאווין והעשין שמנה ה'חפץ חיים'
מלבד הלאו של "לא תלך רכיל", ישנה גם נפקא מינא להלכה,
ולמשל: אם ישנה מחלוקת בין כמה אנשים, וביניהם כהן, ואם
יספר לשון הרע על אחד מהם תיפסק המחלוקת [ומותר משום
תועלת], יכוון אם יכול שלא לספר על הכהן, אלא על אחרים
שאינם כהנים, כי איסור לשון הרע על כהן חמור יותר מצד
'וקידשתו'. וכן כשצריך לספר לתועלת על אביו, שישתדל למצוא

כאשר הוקראו המספרים שעלו בגורל, נפל ליבו בקרבנו. "רבי", חזר אל רבו בעוד אינו מצליח להסתיר את הטרזוניה על כך שלא זכה בהגרלה. "רבי, מדוע לא זכיתי בהגרלה?"

המזל שהתבזבז על ארוחת צהריים זולה במסעדה...

באותו יום במסעדה. "למרבה הצער ניצלת את המזל שהמתין לך באותו יום לדבר פעוט, לארוחת צהריים זולה..." את הסיפור סיפר הגה"צ רבי חיים זייציק זצ"ל, שלמד מכך מסר נפלא.

חז"ל אומרים שאם היו ישראל בימים הנוראים צדיקים גמורים וגזרו עליהם גשמים מרובים, אזי גם אם ירעו את מעשיהם עתידים הגשמים המרובים לרדת, אך שלא בזמנם, באופן שלא יועילו ולא יצמיחו.

ונכונים הדברים, סיים רבי חיים, לא רק על גשמים - מלשון גשמיות, אלא גם על רוחניות. בימים הנוראים נגזר עלינו שפע רוחני רב וגילויים בתורה ובעבודת השם לכל השנה. אך דא עקא, שעלול אדם לבזבז את האוצרות לדברים פעוטים, כאותו חסיד שבזבז את מזלו על ארוחת צהריים זולה.

(הרב ישראל למברגר מוסף שב"ק בראשית תשע"ד)

נכנס חסיד לרבו וביקש ממנו ברכה. אך לא סתם ברכה. הוא רוצה לזכות בפיס... והרבי סבר וקיבל. יהי רצון מלפני אבינו שבשמים שיושפע עליך המזל.

הגיע יום ההגרלה וליבו של החסיד מלא בהתרגשות. התרגשות ולא מתח, כי מתח משמש רק במצב של ספק, אבל כאן היה אצלו ודאי שברכת הרבי תעמוד לימינו.

כאשר הוקראו המספרים שעלו בגורל נפל ליבו בקרבנו. "רבי", חזר אל רבו בעוד אינו מצליח להסתיר את הטרזוניה על כך שלא זכה בהגרלה. "רבי, מדוע לא זכיתי בהגרלה?"

החל הרבי לחקור אותו אודות כל מעשיו ביום קיום ההגרלה. הרבי ביקש ממנו שלא ידלג גם על פרטים שבעיניו נראים לא חשובים.

הוא סיפר וסיפר כיצד התעורר אמר 'מודה אני, נטל את ידי, ניגב עם המגבת הכתומה וכך הלאה. "עצור", הורקה לו הרבי כאשר סיפר על ארוחת הצהריים הזולה שהצליח לסדר לעצמו

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

מהי המעלה באדם ששכח תלמודו?

עירובין דף סו

"את אמרת ניהלן" - "רב יוסף חלה ושכח תלמודו, וקא מדכר ליה אביי תלמודו" (רש"י).

לימוד התורה שלמד, לא איבד מחמת מה שכח תלמודו, כי התורה הופכת את האדם למציאות מרוממת. וכמו שברי הלוחות הנמצאים ביחד עם הלוחות מחמת חשיבותם. וכמאמר העולם, יש הלומד תורה ויש שהתורה מלמדת אותו.

שמעתי מידידי הרה"ג יא"ו שליט"א, שפסקו בזמנו הגר"ש וואזנר זצ"ל ויבלחט"א הגר"ח קנייבסקי שליט"א, שצריך לברך כשרואים את הגרא"מ שך את הברכה "ברוך שחלק מחכמתו ליראיו", ניגש אחד לשאול את הגר"ח קנייבסקי, והיה זה בסוף ימיו של הגרא"מ, שך, האם גם אז צריך לברך ברכה זו. וענה על אתר בפסקנות שחייבים לברך ונימק דבריו, כי נתרוממתי ונתגדלתי איננו תלוי במצבו הבריאותי העכשוי.

(דביר קדשו)

הגמרא העוסקת בגודל מעלת חג השבועות בפסחים (סח): וסימניך: פ'סחים ס'ח' יום מ'תן, שמעתי מהגה"צ ר' בנימין פינקל שליט"א) מביאה את דברי רב יוסף שאמר ביומא דעצרתא אמר עבדי לי עגלא תילתא, אמר אי לאו האי יומא דקא גרים, כמה יוסף איכא בשוקא, וברש"י שם וז"ל: אי לאו האי יומא שלמדת תורה ונתרוממתי הרי אנשים הרבה בשוק ששמן יוסף, ומה בני לבנים, עכ"ל.

שמעתי מידידי הרה"ג רמ"ד שליט"א שביאר, מהו שפירש רש"י בדברי רב יוסף 'שנתרוממתי'. אלא מכיון שר' יוסף שכח תלמודו, וא"כ מעלתו שנשארה בו היא שנתרום מכח לימוד התורה, שאף מי שכח תלמודו הגם שעתה איננו יודע וזוכר את התורה שלמד, אולם מציאות זו שנעשה אדם מרומם ע"י

באיזו צורה ניתן לקנות מאכלים בשבת וביום טוב?

המכירה הוא רק באופן הנראה כהלוואה, ואילו באופן שהכסף בא לידי המוכר ביום טוב, ניכר שמדובר במכירה. אולם, במידה והמוכר אינו חפץ למכור ללא תשלום, מותר להניח אצלו משכון עבור התשלום. ואסור לישראל למכור לגוי בשבת מאומה, בכל צורה שהיא.

[שו"ע תקיז, א ומשנ"ב ה; ביאורים ומוספים דרשו, 1 ו-7]

מותר לקנות בשבת וביום טוב מאכלים לצורך היום, בין מישראל ובין מגוי, בתנאים מסוימים, כגון שלא יזכירו את ענין התשלום, וקל וחומר שלא את סכום התשלום; וכן שלא יזכירו את המידה הנמכרת, כגון ליטר חלב, וקילוגרם תפוחים.

וכשמדובר במוכר גוי, אסור להוביל את המוכר לביתו ולהראות לו את המקום שבו מונח התשלום, משום שהיתר

האם מותר להשתמש בשבת בחפץ שקנה גוי עבור ישראל?

במה שקנה הגוי.

אולם, אם עשה כן פעמיים, דהיינו שכבר אירע פעמיים שביקש מהגוי לקנות עבורו בשבת, אין הדבר נחשב עוד כ'דיעבד', כיון שהורגל בכך, ואסור לו להשתמש במה שקנה הגוי עבורו עד חלוף הזמן הדרוש לקנייה זו במוצאי היום.

[שו"ע תקיז, ג, ומשנ"ב ט ריא; ביאורים ומוספים דרשו, 8]

כל פעולה שאסור לישראל לעשותה בשבת וביום טוב, אסור לבקש מהגוי לעשותה עבורו; ואף אם מבקש זאת ממנו בימות החול. וכך הדין גם בנוגע לקנייה באופן האסור בשבת (ראה לעיל), שאסור לבקש מהגוי לעשות כן בשבת עבור ישראל, ואף אם הגוי אינו נוטל כסף מהישראל לפני שבת, ולא בשבת עצמה; אך בדיעבד, אם ביקש מהגוי לקנות עבורו בשבת, מותר להשתמש

האם מותר לאכול בשבת לחם שנאפה בשבת במאפייה של גויים?

נוטל את המאכלים ישירות מהמאפייה, המסעדה, וכיוצא בהן; אף באופן שנוטל את המאכלים שלא ממקום ייצורו, כגון חנות מכולת. ועוד נחלקו הפוסקים בנוגע ליום טוב, אם גם בו אסרו אכילה זו; ולענין דברי מאפה שאפה הגוי ביום טוב - יש אומרים שאף לדעת המתירים בשבת, אסור לאוכלם ביום טוב.

[שו"ע תקיז, א, משנ"ב ד, ו (בהרחבה ע"פ המקור) רז, ושעה"צ ד; ביאורים ומוספים דרשו, 6]

כפי שלמדנו, מלאכה שעשה הגוי עבור עצמו או עבור גוי אחר בשבת, מותרת בהנאה. אולם, מאכלים שהאדם מטבעו להוט אחריהם - יש אוסרים לאוכלם בשבת, מחשש שמתוך להיטותו יבקש הישראל מהגוי להכין עבורו בשבת; ויש מתירים. ולדעת השולחן ערוך, בשעת הדחק, או לצורך מצוה, ניתן להקל; (כמובן, בתנאי שאין בעיית כשרות במאכלים).

ונחלקו הפוסקים אם אסרו את האכילה רק באופן שהישראל

* מותר לתת מתנה בשבת וביום טוב כאשר יש צורך בדבר לשבת ויום טוב. ולכן, לדוגמה, מותר לתת מאכלים במתנה לאדם שנצרך להם בשבת; או אף כשאינו נצרך להם בשבת, אלא שעצם הנתנה גורמת שמחה לנותן. אולם, מאכל שמיועד לאכילה לאחר עשיית מלאכות המותרות ביום טוב - אם לא נותר ביום טוב זמן המספיק לביצוע מלאכות אלו, אסור לתיתו ביום טוב.
* אסור להוביל מאכלים ביום טוב ברחוב העיר - אף במקום שיש בו 'עירוב' - בצורה הנראית כהובלה למכירה; ואף בחצר וכדומה, אין להוביל מאכלים בצורה כזו, כי אם בשעת הצורך.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

היתכן שיום טוב שני בזמן הזה חמור יותר מבזמן המִשְׁנָה?

ונחלקו הפוסקים האם היחס בזמננו ליום טוב שני הוא כספק, כפי שהיה בזמן שבו קידשו על פי הראייה; או שמאחר ובזמננו אינו מונהג מספק, אלא שתקנת חכמים היא להמשיך את מנהג אבותינו, אינו נחשב כספק אלא כוודאי, דהיינו כיום טוב שנקבע בוודאות מכוח תקנת חכמים. ולהלכה - אין להקל ולהחשיבו כספק כי אם במקרה של 'הפסד מרובה'.

[שו"ע תצז, ד, ומשנ"ב יא; וראה ביאורים ומוספים דרשו, 24-25]

'יום טוב שני' הונהג מספק בזמן שקידשו על פי ראיית הלבנה, במקומות הרחוקים מירושלים, בהם לא נודע אם החודש הקודם היה חסר או מלא, כך שנוצר ספק לגבי היום בו חל יום טוב. ולמרות שבזמננו נקבעים ראשי החודשים על פי לוח קבוע ואחיד לכל המקומות, תיקנו חכמינו ז"ל לנהוג יום טוב שני בכל מקום שהיו נוהגים בו יום טוב שני בזמן שקידשו על פי הראייה.

הלוח היומי

כ"ו בתשרי | הרה"ק רבי אשר ב"ר אהרן הגדול זי"ע מקארלין

יארצייט:

תקע"ז: הרה"ק רבי אהרן ב"ר מרדכי מזיטומיר זי"ע בעל 'תולדות אהרן'
תקפ"ז: הרה"ק רבי אשר ב"ר אהרן הגדול זי"ע מקארלין

לא נעים להיתפס מיד בהתחלה...

המשגיח, הגאון הצדיק רבי אליהו לופיאן זצ"ל היה מקפיד מאוד בהשכמת הבוקר, ואמר שאדם לאחר פטירתו יתן דין וחשבון ומסתמא יביאו "שולחן ערוך" וישאלו סעיף אחר סעיף האם הוא קיים, ובסעיף הראשון כתב המחבר "יתגבר כארי לעמוד בבקר לעבודת בוראו שיהא הוא מעורר השחר"
וכמובן שלא נעים כלל שהאדם יתפס תיכף בהתחלה.

(לב אליהו ח"א תולדותיו)

נשתדל בבוקר להתגבר כארי ולקום בזמן לעבודת הבורא.

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il